

דף סיכום בחינה**מזהה בחינה: 001000252874 מזהה סטודנט: 205230****שם קורס: לשון הרע בהלכה ובמשפט**

מספר שאלה	ציון מירבי	ציון שאלה סופי
1	40.00	38.00
2	40.00	40.00
3	20.00	20.00

ציון בחינה מקורי : 98.00**ציון בחינה מחושב : 98****תוספת ציון לבחינה : 2****ציון בחינה סופי : 100.00****הבחינה הבדוקה בעמודים הבאים**

בחינה מועד א' תשפ"א - קורס לשון הרע בהלכה ובמשפט (8699904601)

הנחיות כלליות:

משך הבחינה - שעתיים (למעט מי שקיבל אישור הארכת זמן).

הבחינה בחומר סגור, למעט חוק איסור לשון הרע מודפס (מצ"ב גם קובץ החוק כנספח, למען הנוחות

סריקת הבחינה בכתב יד תתאפשר רק למי שיש בידו אישור ממדור תמיכה והנגשה באוניברסיטה. או
הסטודנטים רשאים להיעזר במהלך הבחינה בדף ריק ולרשום עליו טיוטה/ הערות בכתב יד.

לפניכם 3 שאלות. הניקוד לכל אחת מ-2 השאלות הראשונות הוא 40 נק'. הניקוד לשאלה 3 הוא 20 נק'.

הפקולטה למדעי החיים באוניברסיטת תל אביב רועשת וגועשת: חלק מהסטודנטים בפקולטה היו תומך נלהב בחיסון נגד נגיף הקורונה, וחלק אחר מתנגד לחיסון. המלחמה בין המחנות הולכת ומחריפה, עד כדי צעדים קיצוניים ויריבות אישית. במסגרת זו, התפתחה יריבות אישית מרה בין תומר, הממשיך למחנה התומכים, לבין יהושע, הממשיך למחנה המתנגדים. ביום מן הימים עבר יהושע ליד תומר ושמע אותו אומר לחברו חיים (שאינו ממשיך לאף אחד מהמחנות), **"אני אומר לך, אני מכיר כל אחד ואחד ממתנגדי החיסונים; מדובר לדעתי בשרלטנים הגונבים את דעת הציבור, ובכוונה וביודעין מפיצים עובדות שאינן נכונות"**. כששמע יהושע כך, הוא נפגע מאוד, ומיד הזדרז והגיש נגד תומר קובלנה פלילית בגין לשון הרע.

בעקבות הגשת הקובלנה נגדו, תומר רתח מכעס וגמר אומר להתנקם ביהושע. הוא נזכר לפתע, כי לפני שנה הוא נחשף לראיות מוצקות וברורות (עדויות מפי מספר שכנים, מצלמת אבטחה ועוד), המלמדות כי יהושע גנב פנקס שיקים מקשישה ברחוב. עד היום תומר לא הגיש תלונה במשטרה, מטעמי אחוות סטודנטים, אך כעת, על רקע האיבה בין המחנות והיריבות המתפתחת ועל מנת "לסגור חשבון", הוא החליט להגיש תלונה במשטרה נגד יהושע. יתרה מכך, תומר נסחף והגיש גם תלונה נוספת, אותה בדה מליבו, לפיה יהושע כלל אינו סטודנט כפי שהוא מתחזה להיות, ותעודת הסטודנט שלו מזויפת. למרבה ההפתעה ולשמחתו של תומר, התברר לו לאחר יומיים כי הטענה שבדה מליבו היא במקרה נכונה, שכן יהושע אכן זייף את תעודת הסטודנט שלו! אך במקביל התברר גם, כי דווקא התלונה הראשונה בדבר גניבת השיקים מהקשישה, אינה נכונה (התברר כי יהושע והקשישה בכלל השתתפו בצילומים לסרט, ובמסגרת זו נערכה סצנה מבוזבת של גניבת שיקים). יהושע, מכל מקום, הגיש מיד תביעת לשון הרע נגד תומר בגין כל אחת מהתלונות.

השאלה שעליה עליכם לענות - תומר המבוהל (שכעת עומדת נגדו גם קובלנה פלילית וגם תביעה אזרחית) פונה אליכם ושואל אתכם, כיצד יכריע בית המשפט בכל אחד מההליכים נגדו. מה תשיבו לו? (הנחיה - יש לחלק את התשובה ולהתייחס לקובלנה בנפרד ולתביעה בנפרד).

תשובה:

(1) הקובלנה נגד תומר

ראשית נבחן האם אמירותיו של תומר נופלות לגדר לשון הרע ע"פ סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע (להלן: החוק): אמירותיו "שרלטנים המפיצים עובדות שקר" עשויות להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה ושנאה. הגדרת "הבריות" הוכרעה בפסיקה ככזו הפוגעת בו בעיני החוג המצומצם אליו ממשיך וגם בעיני האזרח הסביר במדינה, נראה כי אמירה זו היא כזו היכולה להשפיע על כל אדם השומע דברים אלו על יהושע. הפסיקה קבעה כי הפגיעה צריכה להיות אובייקטיבית כזו הגורמת לשינוי התנהגות הסביבה כלפיו (ולא סובייקטיבית של תחושות הנפגע) נראה כי אמירה זו עומדת גם בתנאי האובייקטיביות שכן אנשים יתרחקו מאדם שנאמר עליו שהוא שרלטן. לעניין תנאי הפרסום נראה שאמירה עומדת בתנאי סעי' 2. אך קובלנה פלילית צריכה גם לעמוד בתנאי סעי' 6 מעל לספק סביר שהמפרסם לשה"ר עשה זאת בכוונה לפגוע ולפני 2 אנשים, אנו יודעים מעובדות המקרה שהאמירה נאמרה בפני חיים בלבד, מה שמהווה אי עמידה בתנאי הסעיף.

נוסף על כך, תומר אינו אמר "יהושע הוא וכו'". אלא דיבר בכלליות על מתנגדי החיסון, מה שגורם לכך שיהושע לא יכול לתבוע על כיחיד אלא כציבור. לשון רע על ציבור נבחן לפי סעי' 4 לחוק, הסעיף קובע שאין עילה לתביעה אזרחית או קובלנה בלשה"ר על ציבור. **לכן הקובלנה נדחת.**

במידה ויבחר יהושע לתבוע על דברים אלו יוכל לעשות זאת רק באמצעות כתב אישום באישור היועמ"ש (סייפא ס' 4), אנו רואים כי בפרקטיקה היועמ"ש בוחר שלא להגיש כתבי אישום מעין אלו. אך גם ויבחר, על יהושע לעמוד במבחני הפסיקה בפס"ד בן נתן נגד בכרי לעניין הגדרת ציבור, ובמבחני השופט דנציגר ע"פ טיב הביטוי, והשופט עמית ע"פ גודל הקבוצה, האמפוריות שלה ועוצמת הנזק. לדעת ד"ר וינרוט המבחנים של עמית לא מספיק ברורים ויש בעיקר להתעסק בשאלה מהו

פיזוק הנזק, וכמה הקבוצה כוללנית ברמה שאין פגיעה אישית בי ואור הזרקורים לא פוגע בי כתוצאה מן האמירה. (ייתכן ותתאפשר פגיעה שכן גודל הקבוצה עליה דובר היא מצומצמת והיא בקרב חברי הקמפוס בעיקר).
בשונה מדבריו, עמית ודניאל רלוונטיים לא בשלב המאוחר שבו היעץ בוחר אם להגיש כתב אישום. הם רלוונטיים בשאלה המוקדמת, האם מדובר בלשון הרע על ציבור שלגביה לא יכול האדם הפרטי להגיש תביעה או קובלנה (2).

2) תביעת בגין האמירה שיהושע גנב פנקס צקים מזקנה:

נבחן האם אמירותיו של תומר הינם לשון הרע ע"פ סעי' 1 לחוק: הפצת שמועה על מישהו שגנב פנקס צקים מזקנה, מבזה אדם בשל התנהגות שיוחסה לו, שכן במעשה זה יש חוסר רגישות ומוסריות קשה שמעידה על אופי קלוקל של אדם בעיני החברה. הפגיעה הינה אובייקטיבית שכן היא אמירה כזו תגרום לחברה להסתכל על אדם בצורה שבזה לו ופחות מעריכה אותו, ובכך משנה את התייחסות החברה אל תומר. להגדרת "בריות" אמירה זו מבזה בעיני כל אזרח סביר במדינה. הפרסום עומד בתנאי סעי' 3, ובתנאי סעי' 7 שעוולה אזרחית מספיק שנאמרת בפני אדם אחד, בעצם הגשת התלונה במשטרה על יהושע, תומר אמר את אמירותיו לפחות לאדם אחד (אם לא יותר).

בעקבות כך, תומר יוכל לטעון להגנת "אמת הפרסום" ע"פ סעיף 14 לחוק. תנאי הסעיף הינם שיש לאמירה עניין ציבורי ושהיא אמיתית ונכונה. "עניין ציבורי" - נראה כי תומר עומד בתנאי זה שכן הזהרת הסביבה מפני אדם שעלול להזיק לה חשובה (פלוגי נ' דיין), אך לעניין האמת, נטל ההוכחה לכך שזה אמת על תומר. אנו רואים כי לאחר מכן גילה תומר כי מקרה זה התרחש אך הוא בויס והיה כחלק מצילומי סרט, לכן יהושע לא ביצע את מעשה הגניבה וזה אינו נחשב פער זניח באמת אלא פער מהותי. אך בכל זאת יוכל לטעון תומר כי זוהי היתה "אמת בשעתה" (ידיעות אחרונות נ' קראוס) וכי בזמן שסיפר את הדברים הם היו האמת שידע, וכי אף הסתמך על ראיות מוצקות וברורות, עדויות וצילום וידאו של המעשה מבוצע ע"י תומר. מנגד, יוכל יהושע להשיב כי הגנת "אמת בשעתה" חלה אם הדברים היו נכונים באותה שעה, ודברים אלה לא היו נכונים בשום שלב הנתונים שידע עליהם היו שגויים מלכתחילה ולכן אינו זוכה להגנה זו (פס"ד אלינה דיין נ' פלוגי).

תומר יוכל לנסות לטעון להגנת "תום לב" ע"פ סעיף 15 לחוק, הוא הרי פעל לתכלית של הגנת הציבור ועשה זאת מתוך תו"ל באמיתות הדברים, נראה גם כי הוא נקט אמצעים סבירים לגילוי האמת בכך שהיה לו ראיות מוצקות וברורות לכך שיהושע אכן ביצע את הגנבה. נראה גם שהפרסום היה במידה הגיונית וסבירה, שכן פניה למשטרה בנסיבות אלו היא הדרך ההולמת. נראה שאף אחת מהחזקות הסותרות את הגנת תו"ל בסעיף 16 לחוק אינה מתקיימת נגד תומר. אך מנגד יטען יהושע כי תומר אינו פעל ממניע טהור שכן הוא הגיש את התלונה כשנה אחרי (מה שמראה שמלכתחילה טובת הציבור לא עניינה אותו, אלא רק לאחר שהסתכסך עם יהושע), מה שמראה על חוסר תו"ל של תומר בהגשת התביעה. אך מנגד תומר יטען כי השופט ברק בפס"ד ויבר נ' רימר קבע שלעניין תו"ל אין משמעות למניע שהוביל את האדם לתביעה, אלא לפי תוכן הדברים, בהם תומר האמין בבירור.

יהושע יוכל לטעון כי אי בקשת תגובה מתומר לדבריו עולה מכדי חוסר תו"ל, אמנם זה לא מעוגן בחוק אך זוהי גישת הפסיקה. מנגד, יגיב לו תומר כי הגישה בפסיקה לא מצפה ממגיש תלונה במשטרה לעמת את הדברים מול תומר, אלא יותר רלוונטית לעיתונאים.

3) התלונה על תעודת הסטונדט המזויפת

הגדרת לשון הרע, סעי' 1 לחוק: אמירותיו של תומר על כך שיהושע מתחזה, משפילות את תומר בעיני הבריות בכך שזה מעיד על אופי של אדם רמאי. נראה כי הבריות הרלוונטיות שיתייחסו לאמירה זו הם בעיקר הסטודנטים אך ביהמ"ש קבע כי יש להתייחס לפגיעה גם אם עיקרה בחוג המצומצם של הנפגע. בנוסף, נראה כי אמירה זו תשנה את יחס הבריות מבחינה אובייקטיבית כלפי יהושע שכן מי ירצה להיות בחברו של מתחזה. החברה לא תרצה לתת בו אמון.

נראה כי תומר יוכל לטעון להגנת "אמת דיברתי" (סעיף 14) - שכן דבריו התגלו כאמיתיים, וכי יש עניין לציבור לדעת על אדם שמתחזה להיות אחר. מנגד, יטען יהושע כי זו אמירה צהובה וריכולתית ואינה נועדה לעניין את הציבור, ואמירה מעין זו לא עומדת בתנאי הסעיף.

בנוסף, ינסה לטעון תומר כי עומדת לצידו הגנת תו"ל בסעיף 15 לחוק, אך נראה כי הגנה זו לא תקפה שכן אינו עומד בחזקות של סעיף 16 לחוק, מכיוון שמראש פעל בניגוד לסעיף 16(3) ורצה

לפגוע בתומר במידה גדולה ובלתי סבירה, שכן זה מהווה השפלה רבה. מנגד יטען תומר כי פעל במידה סבירה בכך שהכריז על משהו, ועוד יותר בכך שעומד בחזקות שבסעיף 16 שכן הדבר שפורסם התגלה כאמת.

סעדים:

יהושע ידרוש סעדים בגין מעשיו של תומר, ראשית ידרוש הכחשה ותיקון על האמירות ע"פ סע' 9 לחוק. בנוסף ידרוש פיצויים, מחד יוכל לדרוש פיצויים ללא הוכחת נזק (סע' 7א' לחוק) מכיוון שיקשה להוכיח את הנזק שנגרם לו. אך פיצויים אלו מוגבלים (עם הוכחת כוונה גבוהים יותר), לכן המלצתי היא שיבקש מביהמ"ש שישער ויכמת את סכום הפיצויים לפי העובדות המבואות לפניו ובכך יוכל לזכות בסכום גבוה יותר.

תומר יוכל לטעון להקלה בפיצויים (סע' 19 לחוק) בעניין לתביעה על התלונה במשטרה של גניבת הציקים שכן פעל מתוך שכנוע באמיתות לשון הרע. ולעניין שאר התביעות לאחר שיתנצל בפני תומר ויתקן, וינקוט צעדים לטיהור שמו של יהושע יוכל לקש גם הקלה (סע' 19,4)

יעקב שדמי הוא עיתונאי, המסקר בהתלהבות את הסכסוך באוניברסיטת תל אביב (המתואר בשאלה הקודמת) בין מתנגדי החיסונים לבין תומכי החיסונים. באחת מכתבות הסיקור שלו, הוא כתב כי לדעתו, יהושע (המוכר לנו מהסיפור הקודם כאחד ממתנגדי החיסונים) עבר לאחרונה לתמוך בחיסונים!

יהושע הפגוע והנדהם (שתגובתו אפילו לא התבקשה לפני פרסום הכתבה) התקשר אל העיתונאי וגער בו על הנזקים שנגרמים לו כתוצאה מהפרסום. העיתונאי, שלא היו לו כוונות רעות והבין מיד כי שגה, מיהר לתקן את המעוות ופרסם במהדורת העיתון הבאה כי הפרסום הקודם היה שגוי, אך יהושע הכועס לא הסתפק בכך אלא הגיש נגד העיתונאי תביעת לשון הרע, בה הוא תובע גם פיצויים וגם התנצלות מצד העיתונאי על הפגיעה בו.

השאלה שעליה עליכם לענות - העיתונאי המבוהל פונה אליכם לקבל עצה, מה הוא יוכל לטעון בבית המשפט להגנתו וכיצד להערכתכם יכריע בית המשפט. מה תשיבו לו?

תשובה:

ראשית, נבחן האם אמירות העיתונאי עולות כדי לשון הרע ע"פ הגדרתו בסעיף 1 לחוק:

העיתונאי יוכל לטעון כי האמירה כי יהושע תומך בחיסונים אינה מעידה מבזה/משפילה שכן אין בכך דבר רע, זה לא פוגע במשרתו, מבזה אותו בעיני אחרים או גורם לבוז ללעג, שכן עידוד פתרון מגפת הקורונה במדינה הינו דבר חיובי. (דעת המיעוט בשאהה קבעה כי הבריות נמדדות בעיני האזרח הסביר) מנגד, יטען יהושע כי אמירה זו היא מבזה ומשפילה בקרב הציבור אליו משתייך, שכן הוא חלק מקבוצה של מתנגדי הקורונה ובעניהם תמיכה בחיסונים מהווה מעשה נוראי שמעיד על אופיו החלש של יהושע, ובכך גורמת לקרב החוג אליה הוא משתייך לשינוי התנהגות אובייקטיבי- שמתבטא בחוסר הערכה כלפי יהושע, התרחקות ממנו, זלזול בו ועוד. נראה כי דעת הרוב בפס"ד שאהה הכריעה שלעניין לשון הרע יש להתחשב בחוג אליו יהושע משתייך ועל כן זה נחשב לשון הרע. העיתונאי יוכל לטעון שמענייני מדיניות בעת מגפת הקורונה לא ייתכן שביהמ"ש יקבע שתמיכה בחיסון מהווה לשון הרע, שכן הממשלה עוסקת בקמפיין עידוד ההתחסנות בימים אלו ע"מ להשיב את כלכלת וחייה המדינה לימיה הטובים ולסדרם (ההכרעה הסופית בפס"ד שאהה היתה לדחות את טענת הלשון הרע מענייני מדיניות, שכן לא ייתכן שתמיכת במדינה ייחשב לשון הרע, וקיימת הקבלה בין המקרים).

במידה וביהמ"ש יכריע שדברים אלו עולים לכדי לשון הרע, יוכל לטעון להגנת תו"ל, שכן הביע את דעתו (בכתבה כתב "לדעתו") אך נראה שלפי סעי' 15 הבעת דעה צריכה להיות בצורה של דעה, ונראה שמה שאמר העיתונאי זה לא דבר שמביעים עליו דעה, אלא מעין עובדה מוצקת. העיתונאי יוכל לטעון שסעיף 15 (2) מטיל עליו חובה חוקית עקב יחסיו עם הציבור לעדכן אותם במטרה חברתית מעין זו, שכן החיסון הוא הנושא הבוער ביותר בתקופה זו במדינה (דין נ' פלוני). אך מנגד, יוכל לטעון יהושע שאוניברסיטת תל אביב מייצגת אחוז קטן באוכלוסייה ואין עניין וחובה לציבור לעדכן בפוליטיקה הקטנה המתרחשת שם. מנגד יוכל העיתונאי לטעון שבקרב קוראי העיתון שלו שרובם סטונדטים מעניין מהי עמדת הסוטדנטים בפקולטה למדעי החיים בתל אביב שכן הם נחשבים אנשים משכילים וחכמים ועמדותיהם מעניינות את הציבור.

יהושע יטען שאי נקיטת אמצעים סבירים לבירור האמת מעלה לכדי חוסר תו"ל, המינימום בכך היא פנייה ליהושע לפני פרסום הידיעה ע"מ לוודא שהמידע שהוא כותב נכון, מה שלא עשה העיתונאי מראש. אמצעים סבירים לבירור האמת נדרשים ככל שהפרסום רחב יותר, ופרסום בעיתון הוא רחב מאוד. אמנם החוק לא מחייב לפנות לקבלת תגובה, אך הפסיקה טוענת שהמנעות מבקשת תגובה עשויה להחשב כחוסר תו"ל.

העיתונאי יטען כי החזקה בסעיף 17 לחוק ששוללת את הגנת תו"ל מעיתונאי במידה ולא תיקן/הכחיש בהתאם לבקשת הנפגע אינה מתקיימת מה שמהווה אינדקציה דווקא לטובתו. הוא מיהר לפרסם

תיקון על עמדתו האמיתית של יהושע עבר בעיתון הבא, מה שמראה על רצונו לתקן את הטעות במהירות האפשרית ביותר, והקדיש לה מקום בעיתון. מה שמראה שפעל תוך זמן סביר באמצעי סביר לתיקון העוול כלפי יהושע.

פיצויים - נראה כי ע"פ סעיף 7 א לחוק יוכל יהושע לדרוש פיצויים ללא הוכחת הנזק שנגרם לו, אך יוכל לתבוע רק לפיצויים מופחתים של עד 50,000 שבצמוד למדד כיום זה בערך 70,000 ש"ח שכן ברור שמעשיו של יהושע נעשו ללא כוונה לפגוע וכן הוא אף התנצל ותיקן את מעשיו. יהושע יוכל לנסות לתבוע אף פיצויים בדרך של הוכחת נזק נפשי על עוגמת הנפש והתייחסות שחווה מחבריו בעקבות פרסום הכתבה, נראה כי זה נזק שניתן לבקש מביהמ"ש לכמת את ערכו, אך הוא היה לטווח קצר מאוד, ולכן ייתכן שהמסלול של סעיף 7א יטיב עמו יותר. בתגובה, העיתונאי יבקש הקלה בפיצויים ע"פ סעיף 19 לחוק שכן הוא לא התכוון לפגוע ותיקן את הפרסום שהיווה לשון הרע.

התנצלות - סעד ההתנצלות אינו קיים בחוק ולכן ביהמ"ש אינו נוטה להעניק אותו, כל שכן עצם התיקון וההכחשה מהווים מעין התנצלות ומראים ששב מן מעשיו הפוגעים. יהושע יוכל לבקש מביהמ"ש להפנות את הצדדים להליך גישור, שם קיים הסעד של ההתנצלות, מה שגם יכול להעביר את כל ההליך המשפטי בצורה נעימה יותר לצדדים.

הכרעת בית משפט - נראה כי אמירותיו של העיתונאי כן נופלות לגדר לשון הרע, למרות חזרתו בתשובה ותיקון המעוות היה מצופה ממנו לאמת את הדברים מול יהושע לפני שפרסם את הדברים בעיתון, מה שמוביל לידיעת רבים על אמירה שלא בהכרח נכונה. אך עקב התיקון, ההכחשה, ונראה שגם הנזק המועט שנגרם ליהושע עקב התיקון בזמן סביר ייטה ביהמ"ש להעניק פיצויים מופחתים (ע"פ סעיף 19 שמאפשר הקלות).

[סעיף 25 (א) לחוק שמקים חובת עדכון לעיתונאים לא רלוונטי לעניינו שכן מדבר על הגשת תביעה/ כתב אישום, ופה דובר רק על דעה של אדם, בנוסף לכך העיתונאי עידכן בכל מקרה.]

לקראת הבחירות התשיעיות במדינת ישראל, ובהתאם לסקרים המנבאים לח"כ יעקובוביץ ניצחון מוחלט, הוא עמל לילות כימים על תוכנית רחבה להפיכת המדינה למדינת הלכה. הוא פונה אליכם כמומחי לשון הרע בהלכה ובמשפט, ושואל אתכם מה נדרש לשנות בחוק איסור לשון הרע, על מנת שיתאים גם לשומרי הלכה המקפידים על החפץ חיים. מה תשיבו לו?

בהצלחה!!

תשובה:

ראשית, חוק איסור לשון הרע לא סותר את שמירת ההלכת ע"פ החפץ חיים. ייתכן וסעיף 1 שמגדיר מהו לשון הרע ע"פ חוק לא תואם להגדרת לשון הרע כפי החפץ חיים, אך לשון הרע בחוק הוא רק לעניין **הטלת הסנקציה**. עצם קיומו לא מונע משומרי ההלכה להקפיד על לשון הרע לפי החפץ חיים. לא על כל בחירה של אדם לא לקיים את ההלכה אנו מצפים שתהיה סנקציה בהלכה עבודה (כמו שלא נענש על הדלקת אור בשבת, יש בכך משום חופש דת).

החפץ חיים דן בשאלת האיסור והמותר לעניין **מהות האיסור** עצמו, ואינו קובע מהן הסנקציות עבור מי שעבר על האיסור. הענישה והחיוב לאורך כל הדורות בעמ"י בוצעו בקהילות עצמם ע"י טובי העיר שקבעו מה הכללים. החלטותיהם היו מאופיינות בשק"ד וגמישות בהתאם לצורך ולמדיניות שיש להפעיל באותה קהילה. החפץ חיים לא התכוון שכל איסור שנכתב על ידו יהיה בר ענישה אלא יהווה כמורה דרך לצורך קביעת החוק. אין כל בעיה מבחינה הלכתית לכך, שהרי החפץ חיים לא קבע מהן הסנקציות ההלכתיות בהתאם לכך. חוק לשון הרע אף מתקבל ע"י ההלכה ובביה"ד של תורה (שאין להם תוקף מבחינה משפטית, אלא מתוך רצון הצדדים להדיין בהם) מכריעים ע"פ חוק זה מתוקף כלל הלכתי: "**דינא דמלכותא דינא**" או **מתוקף תקנות קהל** של טובי העיר (הכנסת) מה שהופך את הסנקציה לנכונה גם מבחינה משפטית. מובן שאין זה אומר שאדם יכול לטעון שדיבוריו אינם לשון הרע מהותית כי הוא לא מדבר לשון הרע לפי הגדרת החוק, במידה וע"פ הגדרת החפץ חיים זה כן לשון הרע, מבחינה מהותית הוא עבר על האיסור ועל כך יחוייב בבית דין של מעלה.